

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Макроекономіка»
перший (бакалаврський) ступінь вищої освіти
галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право
спеціальність – D2 Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок
освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська
справа та страхування»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	1	2	30	30	4	8	48	120	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	108	120	2

29.01.2025

Чортків – ЗУНУ
2025

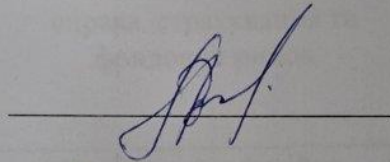
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 8 від 26.06.2025р.).

Робочу програму склав канд. екон. наук, доцент Андрушків Р. Ю.

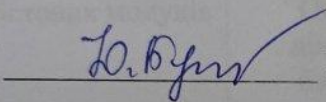
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін, протокол № 1 від 26.08.2025 р

Завідувач кафедри

Людмила ДЕРМАНСЬКА

Гарант ОПП

Юлія БУТЕЛЬ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»

1. Опис навчальної дисципліни «Макроекономіка»

<i>Дисципліна – Макроекономіка</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів ECTS - 4	Галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право	Статус дисципліни – обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність – D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 2 Заочна – 2
Кількість змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції: Денна – 30 год. Заочна – 8 год. Практичні заняття: Денна – 30 год. Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин - 120	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Самостійна робота: Денна – 48 год. Заочна - 108 год. Тренінг: Денна – 8 год. Індивідуальна робота: Денна – 4 год.
Тижневих годин – 8, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення курсу «Макроекономіка»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Мета дисципліни полягає у формуванні системи знань з методології та методики макроекономічного аналізу (аналізу стану національної економіки та її зовнішніх зв'язків), набутті навичок побудови та аналізу макроекономічних моделей, виробленні вміння застосувати отримані знання на практиці.

Метою дисципліни також є засвоєння студентами предмета макроекономіки як поведінки макроекономічних суб'єктів на рівні економіки як єдиного цілого (національної економіки), ефективності функціонування економічної системи. Макроекономіка – особлива система наукових поглядів, відносно самостійна частина економічної теорії, яка вивчає економічну систему у цілому (національну економіку як єдине ціле).

Предмет курсу макроекономіки: поведінка макроекономічних суб'єктів на рівні національної економіки, ефективність функціонування механізмів економічної системи.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Засвоєння курсу дає можливість набути фундаментальних теоретичних і практичних

знань щодо:

- теорії та методології досліджень структурних особливостей та закономірностей функціонування економічної системи;
- аналізу макроекономічних явищ та процесів;
- побудови моделей оптимального економічного зростання та макроекономічної рівноваги;
- оцінки ефективності макроекономічної політики;
- інструментарію розв'язання проблем сучасної економіки на макрорівні;
- аналізу макроекономічних індикаторів;
- методів вирішення проблем макроекономічної нестабільності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни: набуття знань і вмінь з дисциплін «Мікроекономіка», «Підприємництво».

2.5. Програмні результати навчання

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»

Змістовий модуль I **ПОЗИТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА**

Тема 1. Макроекономіка як наука

Національна економіка і економічна система. Суб'єкти економічної системи. Макроекономіка, мезоекономіка і мікроекономіка як рівні економічної системи. Глобальна економіка. Структура національної економіки.

Об'єкт, предмет, функції і завдання макроекономіки. Місце макроекономіки у системі економічних наук. Методологія макроекономіки. Методи дослідження національної економіки. Макроекономічне моделювання. Макроекономічна політика та її суб'єкти.

Екзогенні та ендогенні змінні. Запаси і потоки в національній економіці. Історія та сучасна філософія макроекономіки.

Макроекономічні моделі кругових потоків ресурсів, продукту, витрат і доходів.

Література: 3, 4, 5, 6, 7, 13, 18.

Тема 2. Макроекономічні індикатори та методи їх вимірювання

Теоретичні основи та принципи побудови системи національних рахунків. Структура та значення системи національних рахунків для проведення макроекономічного аналізу. Специфіка застосування системи національних рахунків у статистичному обліку України.

Показники обсягу національного виробництва. Валовий внутрішній продукт (ВВП): методологія та методика його розрахунку. Основні макроекономічні тотожності.

Показники національного доходу. Валовий та чистий національний дохід. Процеси розподілу та перерозподілу національного доходу. Роль держави в процесах перерозподілу доходів. Національне багатство. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині. Економічна нерівність та

соціальний захист населення.

Номінальні та реальні показники. Економічні індекси. Дефлятор валового національного доходу. Рівень зайнятості та динаміка цін. Складності підрахунку показників національного виробництва і доходу.

Сучасні макроекономічні індектори: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, ступінь глобалізації економіки, рівень корупції та інші.

Література: 1, 3, 4, 5, 9, 11, 15, 16.

Тема 3. Теорія споживання, заощадження та прийняття інвестиційних рішень

Дослідження процесів споживання та заощадження передбачає визначення їхньої сутності, методів вимірювання та інструментарію аналізу. Значну роль у вивченні цих процесів відіграють функції споживання та заощадження, сформульовані Дж. М. Кейнсом, а також концепції споживчої поведінки, запропоновані С. Кузнєцом, І. Фішером та Ф. Модільяні. Особливу увагу приділено теорії життєвого циклу та функції споживання в її межах.

Монетарна теорія споживання включає гіпотези життєвого та постійного доходу, що є основою концепції споживання, розробленої М. Фрідменом.

Аналіз інвестицій охоплює їхню економічну сутність, механізми впливу на економічне зростання та диференціацію за категоріями. Досліджуються неокласична та кейнсіанська моделі інвестицій, зокрема автономні та індуковані інвестиції, а також мультиплікаційний ефект інвестиційного процесу. Розглядаються поняття граничної схильності до споживання та заощадження, ефект акселерації інвестицій, а також моделі інвестування у основні активи, житлове будівництво та виробничі запаси, включаючи модель акселератора запасів.

Література: 1, 2, 5, 7, 8, 9, 13, 18.

Тема 4. Макроекономічна волатильність та дисбаланси

Циклічний характер економічного розвитку розглядається як одна з ключових форм макроекономічної нестабільності. Аналізуються концептуальні основи економічної циклічності, її причини та наслідки. Діловий цикл представлений через основні фази та їхні характеристики, а також за допомогою відповідних економічних індикаторів. Окрему увагу приділено теоретичним моделям циклічного розвитку, включаючи інвестиційну модель та її модифікації. Досліджується вплив мультиплікаційного та акселераційного ефектів інвестицій на динаміку економічних циклів, а також основні теорії економічних флуктуацій.

Безробіття розглядається як вагомий фактор макроекономічної нестабільності. Описуються методи визначення рівня безробіття, його економічні та соціальні наслідки. Аналізується закон А. Оукена та державні заходи, спрямовані на регулювання рівня зайнятості.

Інфляційні та дефляційні процеси оцінюються з точки зору їхнього впливу на національну економіку. Вивчаються механізми формування інфляційних очікувань і розглядається державна антиінфляційна політика.

Взаємозв'язок між інфляцією та безробіттям аналізується через концепцію кривої Філіпса, з урахуванням її динаміки у коротко- та довгостроковому періодах. Досліджуються нові кейнсіанські підходи до аналізу цього взаємозв'язку, зокрема модель Кальво (Calvo model) та модель Шапіро-Стігліца (Shapiro-Stiglitz model).

Література: 1, 2, 6, 7, 9, 10, 12-14, 15, 17.

Тема 5. Макроекономічна рівновага

Сукупний попит визначається сукупністю чинників, що впливають на рівень загального обсягу виробництва та цінової динаміки в економіці. Сукупна пропозиція розглядається крізь призму класичної та кейнсіанської моделей, з урахуванням її особливостей у короткостроковому та довгостроковому періодах. Аналізуються цінові та нецінові фактори,

що впливають на динаміку сукупної пропозиції.

Загальна макроекономічна рівновага описується за допомогою моделі сукупного попиту та сукупної пропозиції (модель AD-AS, або «хрест Маршалла»), яка дозволяє дослідити вплив попитово-пропозиційних шоків та механізмів державної стабілізаційної політики.

Окрему увагу приділено кейнсіанському підходу до макроекономічної рівноваги, зокрема моделі «кейнсіанського хреста» Дж. М. Кейнса та її модифікаціям. Розглядаються співвідношення фактичних та планових витрат, а також модель «вилучення-ін'єкції».

Коливання рівноважного обсягу виробництва навколо його потенційного рівня аналізуються через мультиплікатор автономних витрат, рецесійний та інфляційний розриви, що дозволяє оцінити можливі відхилення економічної системи від стану рівноваги.

Література: 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 17.

Тема 6. Економічна динаміка та зростання

Економічне зростання розглядається як ключова форма позитивної макроекономічної динаміки, що визначається сукупністю факторів і чинників, які формують довгостроковий тренд розвитку.

Неокласична модель економічного зростання Солоу-Свана (Solow-Swan model) слугує основою для аналізу капіталовкладень, технологічного прогресу та демографічних змін у довгостроковому періоді.

Мікроекономічні аспекти інновацій та інвестицій у людський капітал досліджуються в межах теорій ендегенного зростання. АК-моделі економічного розвитку, зокрема модель Ромера, Лукаса та Ребело, а також модель Манківа-Ромера-Вейла, розкривають роль знань, технологічних змін та нагромадження капіталу у формуванні стійких темпів економічного зростання. Водночас розглядається критика ендегенних теорій.

Динамічні міжчасові моделі, такі як модель Рамсея-Касс-Купмана (Ramsey-Cass-Koorman model) та модель реального бізнес-циклу Даймонда, дозволяють оцінити вплив споживчих переваг, міжчасових рішень та продуктивності на траєкторію економічного розвитку.

Досліджуються також моделі перетинних поколінь, включаючи модель Бланкарта-Яарі (Blanchard-Yaari model of Overlapping Generations) та модель Даймонда-Самуельсона (Diamond-Samuelson model), які враховують демографічну структуру та механізми заощаджень у формуванні економічної рівноваги.

Окрему увагу приділено взаємозв'язку економічного зростання з екологічними факторами в межах концепції енвіраменталізму, що розглядає питання сталого розвитку та оптимального використання природних ресурсів.

Література: 1, 3, 5, 6, 10, 11, 12, 16.й

Змістовий модуль II.

НОРМАТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА

Тема 7. Держава як інституційний інструмент макроекономічного регулювання

Зміна ролі держави в ринковій економіці. Сучасні економічні функції держави. Державні економічні регулятори. Правове, адміністративне і економічне регулювання економіки. Співвідношення економічного та адміністративного регулювання.

Суть, напрями і форми економічної політики держави. Цілі економічної політики та їх суперечлива єдність. Економічне зростання як пріоритетна ціль державного макроекономічного регулювання. Макроекономічна стабілізація як основа здійснення макрополітики. Суть та завдання стабілізаційної політики. Макроекономічні аспекти стабілізаційної політики держави.

Література: 1, 2, 4, 8, 11, 14, 15.

Тема 8. Фіскальна політика в системі макроекономічного регулювання

Фіскальна (бюджетно-податкова) політика визначається як комплекс заходів

державного регулювання, спрямованих на досягнення короткострокових і довгострокових економічних цілей. Основними її інструментами є державний бюджет, система оподаткування та державні видатки. Аналізуються бюджетні доходи, податкові ставки та бюджетне обмеження уряду. Особливу увагу приділено кривій Лаффера та податковому мультиплікатору як інструментам оцінки впливу податкової політики на економічну активність.

Державні видатки досліджуються крізь призму їхнього впливу на економічне зростання за допомогою мультиплікатора державних витрат та мультиплікатора збалансованого бюджету.

Фіскальна політика поділяється на дискреційну та недискреційну, що визначає різні підходи до державного втручання в економічні процеси. Розглядається проблема бюджетного дефіциту та державного боргу, включаючи основні чинники їхнього зростання та механізми управління.

Рікардіанська теорія державного боргу та теорія бюджетних обмежень розглядають макроекономічні наслідки дефіцитного фінансування. Аналізуються основні причини хронічного бюджетного дефіциту та нарощування державного боргу, а також їхній вплив на макроекономічну стабільність. Вивчаються інструменти управління бюджетним дефіцитом і механізми стабілізації державного боргу.

Література: 2, 3, 5, 7, 10, 11, 18.

Тема 9. Монетарна політика в системі макроекономічного регулювання

Грошово-кредитна система, її зміст, будова, об'єкти і суб'єкти. Центральний банк, комерційні банки і небанківські кредитні установи. Зміст, цілі, методи та інструменти монетарної (грошово-кредитної) політики. Мікроаналіз монетарних режимів. Функція реакції Центрального банку.

Класична і кейнсіанська теорії попиту на гроші. Моделі пропозиції грошей.

Грошовий мультиплікатор. Рівновага грошового ринку.

Опосередковані засоби грошово-кредитної політики. Передавальний механізм та ефективність монетарної політики.

Специфіка функціонування кредитного ринку у контексті монетарних процесів: теорія фінансового акселератора та інформаційної асиметрії.

Література: 1, 2, 4, 6, 10, 11, 13, 15, 16.

Тема 10. Вибір моделей макроекономічної політики

Фіскальна (бюджетно-податкова) і монетарна (грошово-кредитна) політика у класичній та кейнсіанських моделях. Цільові показники та інструменти. Лінійна модель Тінбергена.

Проблеми здійснення стабілізаційної політики. Активна і пасивна політика. Політика твердого курсу і похідна макроекономічна політика. Можливі варіанти фіскальної і монетарної політики.

Суперечливість цілей макроекономічного регулювання і проблема координації бюджетно-податкової і грошово-кредитної політики держави. Соціальні гарантії та система соціального захисту.

Література: 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 15, 16.

Тема 11: Роль фондового ринку у макроекономіці

Функції фондового ринку в економіці: мобілізація капіталу, перерозподіл ресурсів, забезпечення ліквідності, формування цін, інвестиції та заощадження.

Вплив фондового ринку на макроекономіку. Економічне зростання. Інфляція та процентні ставки. Курси валют. Соціальна стабільність.

Взаємозв'язок фондового ринку з ВВП, безробіттям та державним боргом. Ризики та виклики фондового ринку: волатильність, фінансові кризи, доступність для населення, технологічні ризики.

Роль держави у функціонуванні фондового ринку.

Література: 1, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15.

Тема 12. Міжнародна торгівля та зовнішньоекономічна політика

Міжнародна торгівля розглядається як ключовий фактор впливу на макроекономічну динаміку, зокрема на обсяг валового внутрішнього продукту та розподіл національного доходу. Вивчається механізм дії зовнішньоторговельного мультиплікатора та його вплив на економічне зростання.

Аналізується рівноважний рівень світових цін і вигоди, які країни отримують від участі у зовнішній торгівлі. Досліджуються економічні наслідки застосування торговельних обмежень, таких як мита та квоти, а також їхній вплив на ефективність розподілу ресурсів.

Розглядаються мотиви запровадження «вибіркової» протекціоністської політики та загальні тенденції до лібералізації міжнародної торгівлі в умовах глобалізації.

Література: 3, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 15.

Тема 13. Концепція відкритої економіки та її макроекономічні аспекти

Відкрита економіка визначається як економічна система, що взаємодіє із зовнішнім світом через механізми міжнародної торгівлі, руху капіталу та фінансових потоків. Досліджується взаємозв'язок між чистим експортом та чистими інвестиціями, що формує баланс зовнішньоекономічної діяльності.

Аналізується модель відкритої економіки Манделла-Флемінга, яка описує вплив монетарної та фіскальної політики на рівновагу у відкритій економіці залежно від режиму валютного курсу та мобільності капіталу. Валютний ринок і валютні курси. Системи гнучких і фіксованих валютних курсів: порівняльна ефективність. Співвідношення номінального і реального валютного курсу у короткостроковому та довгостроковому макроекономічних періодах. Вплив макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу. Паритет купівельної спроможності. Модель Баласи-Самуельсона. Платіжний баланс країни, його структура і значення. Торговий баланс, баланс поточних операцій і баланс руху капіталу. Взаємозв'язок рахунків платіжного балансу. Вплив макроекономічної політики на стан платіжного балансу. Дефіцит і криза платіжного балансу. Дефіцит платіжного балансу і державний борг.

Взаємозв'язок внутрішнього і зовнішнього державного боргу. Ефективність та доцільність зовнішніх запозичень.

Обмінний курс: номінальний і реальний. Котирування валюти. Попит і пропозиція на валютному ринку. Взаємозв'язок зовнішньої торгівлі, валютних курсів і платіжного балансу.

Література: 3, 5, 6, 7, 8, 11, 13, 16, 17.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ «МАКРОЕКОНОМІКА»

Денна форма навчання

Теми курсу	Кількість годин					
	Лекції	Практич-ні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль І. ПОЗИТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА						
Тема 1. Макроекономіка як наука	2	2	4	2	2	Поточне опитування
Тема 2. Макроекономічні індикатори та методи їх вимірювання	2	2	4			Реферат, питання
Тема 3. Теорія споживання, заощадження та прийняття інвестиційних рішень	4	4	4			Поточне опитування
Тема 4. Макроекономічна волатильність та дисбаланси	4	4	4		2	Презентація, розв’язування задач
Тема 5. Макроекономічна рівновага	2	2	4			Тести, ділові ситуації
Тема 6. Економічна динаміка та зростання	2	2	4			Модуль по темах 1-6
Змістовий модуль ІІ. НОРМАТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА						
Тема 7. Держава як інституційний інструмент макроекономічного регулювання	2	2	4	2	2	Презентація, розв’язування задач
Тема 8. Фіскальна політика в системі макроекономічного регулювання	2	2	4			Поточне опитування
Тема 9. Монетарна політика в системі макроекономічного регулювання	2	2	4			Тести, ділові ситуації
Тема 10. Вибір моделей макроекономічної політики	2	2	4		2	Презентація, тести
Тема 11. Роль фондового ринку у макроекономіці	2	2	2			Реферат, питання
Тема 12. Міжнародна торгівля та зовнішньоекономічна політика	2	2	2			Модульна контрольна робота
Тема 13. Концепція відкритої економіки та її макроекономічні аспекти	2	2	4			Модуль по темах 7-13
РАЗОМ	30	30	48	4	8	Екзамен

Заочна форма навчання

Теми курсу	Кількість годин					
	Лекції	Практич-ні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль І. ПОЗИТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА						
Тема 1. Макроекономіка як наука	2	1	8	-	-	Поточне опитування
Тема 2. Макроекономічні індикатори та методи їх вимірювання			8			Поточне опитування
Тема 3. Теорія споживання, заощадження та прийняття інвестиційних рішень			8			Поточне опитування
Тема 4. Макроекономічна волатильність та дисбаланси	2	1	8		-	Презентація, розв’язування задач
Тема 5. Макроекономічна рівновага			8			Поточне опитування
Тема 6. Економічна динаміка та зростання			8			Поточне опитування
Змістовий модуль ІІ. НОРМАТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА						
Тема 7. Держава як інституційний інструмент макроекономічного регулювання	2	1	8	-	-	Поточне опитування
Тема 8. Фіскальна політика в системі макроекономічного регулювання			8			Поточне опитування
Тема 9. Монетарна політика в системі макроекономічного регулювання			8			Поточне опитування
Тема 10. Вибір моделей макроекономічної політики	2	1	9		-	Поточне опитування
Тема 11. Роль фондового ринку у макроекономіці			9			Поточне опитування
Тема 12. Міжнародна торгівля та зовнішньоекономічна політика			9			Поточне опитування
Тема 13. Концепція відкритої економіки та її макроекономічні аспекти			9	Поточне опитування		
РАЗОМ	8	4	108	-	-	Екзамен

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА» (30 годин)

Змістовий модуль І. **ПОЗИТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА**

Практичне заняття 1

Тема 1. МАКРОЕКОНОМІКА ЯК НАУКА (2 години)

Мета: Сформувати знання з фундаментальних принципів функціонування національної економіки, методів її дослідження та аналізу макроекономічних процесів.

Питання для обговорення:

1. Національна економіка і економічна система. Суб'єкти економічної системи. Макроекономіка, мезоекономіка і мікроекономіка як рівні економічної системи. Глобальна економіка. Структура національної економіки.

2. Об'єкт, предмет, функції і завдання макроекономіки. Місце макроекономіки у системі економічних наук. Методологія макроекономіки. Методи дослідження національної економіки. Макроекономічне моделювання. Макроекономічна політика та її суб'єкти.

Дискусійне обговорення структури національної економіки у порівнянні з економікою країн Євросоюзу.

3. Екзогенні та ендогенні змінні. Запаси і потоки в національній економіці.

4. Історія та сучасна філософія макроекономіки.

5. Макроекономічні моделі кругових потоків ресурсів, продукту, витрат і доходів.

Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних з безперервними круговими потоками ресурсів, товарів, витрат виробництва та прибутку.

Література: 2, 4, 5, 13, 14, 15.

Практичне заняття 2

Тема 2. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ІНДИКАТОРИ ТА МЕТОДИ ЇХ ВИМІРЮВАННЯ (2 години)

Мета: Формування знань про принципи побудови системи національних рахунків, методологію та методику обчислення макроекономічних показників, економічних індексів.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні засади та принципи побудови системи національного рахівництва. Зміст та значення системи національних рахунків для макроекономічного аналізу. Особливості використання СНР в статистичному обліку України.

2. Показники обсягу національного виробництва. Валовий внутрішній продукт (ВВП), методологія і методика його обчислення. Основні макроекономічні тотожності.

3. Показники доходу нації. Валовий і чистий національний дохід. Розподіл і перерозподіл національного доходу. Роль держави у перерозподілі доходів. Національне багатство. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині. Економічна нерівність і соціальний захист населення.

4. Номінальні і реальні показники. Економічні індекси і дефлятор ВНД. Рівень зайнятості і цін.

5. Складності підрахунку показників національного виробництва і доходу.

6. Новітні макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки, рівень корупції тощо.

Практичні завдання щодо методології визначення і медотів розрахунку ВВП; ВНД; ЧП. Дискусійне обговорення необхідності глобалізації економіки, визначення переваг та недоліків.

Література: 4, 5, 6, 7, 13, 14, 15.

Практичне заняття 3, 4

Тема 3. ТЕОРІЯ СПОЖИВАННЯ, ЗАОЩАДЖЕННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ (4 години)

Мета: Розвинути розуміння структурних мікроекономічних основ макроекономіки. Сформувані знання щодо суті та інструментарію аналізу макроекономічних аспектів інвестиційних процесів.

Питання для обговорення:

1. Споживання і заощадження, їх суть і вимір. Інструментарій аналізу споживання і заощадження.
2. Функції споживання і заощадження Дж.М.Кейнса. Функції споживання С.Кузнеця, І.Фішера та Ф.Модільяні.
3. Теорія життєвого циклу. Функція споживання у моделі життєвого циклу.
4. Монетарна теорія споживання. Гіпотеза життєвого і постійного доходу. Теорія споживання М.Фрідмена.
5. Суть та аналіз інвестицій.
6. Неокласична і кейнсіанська моделі інвестицій. Автономні та індуковані інвестиції. Мультиплікаційний ефект інвестицій. Гранична схильність до споживання і гранична схильність до заощаджень.
7. Акселератор інвестицій. Інвестиції в основні активи, житло та виробничі запаси. Модель акселератора запасів.

Практичні завдання щодо розрахунку ВВП за виробничим методом; розрахунок ВВП і ЧВП методом кінцевого використання (за витратами). Дискусійне обговорення ролі інвестиційних процесів у розвиток національної економіки.

Література: 5, 16, 17, 11.

Практичне заняття 5, 6

Тема 4. МАКРОЕКОНОМІЧНА ВОЛАТИЛЬНІСТЬ ТА ДИСБАЛАНСИ (4 години)

Мета: Формування знань про суть та причини економічної циклічності, специфіку інфляційних процесів та їх детермінант, розкриття особливостей взаємозв'язків між інфляцією та безробіттям, визначення основних напрямків регулювання рівня безробіття та антиінфляційної політики держави.

Питання для обговорення:

1. Поняття економічної циклічності. Економічні цикли та їх фази. Економічна циклічність і динаміка основних макроекономічних показників. Механізм макроекономічної циклічності.
2. Інвестиційна модель циклічного розвитку та її варіанти. Вплив мультиплікатора та акселератора інвестицій на економічну циклічність. Теорії флуктуацій.
3. Поняття безробіття та зайнятості. Причини існування безробіття. Форми безробіття і природне безробіття. Повна і неповна зайнятість в національній економіці.
4. Закон А.Оукена. Регулювання рівня безробіття.
5. Сутність інфляції, її причини, форми, види і типи. Вимір рівня інфляції. Економічні і соціальні наслідки інфляції. Інфляційні очікування. Правило 70.
6. Криві Філіпса. Взаємозв'язок інфляції та безробіття у короткостроковому і довгостроковому періодах.
7. Антиінфляційна політика держави. Дефляція та її вплив на національну економіку.

Практичні завдання щодо визначення показників чисельності зайнятих, кількості безробітних та рівень безробіття; визначення: індексу споживчих цін і дефлятор, рівня інфляції; темп приросту реального та номінального ВВП.

Література: 4, 5, 12, 13, 15, 22, 25, 27.

Практичне заняття 7

Тема 5. МАКРОЕКОНОМІЧНА РІВНОВАГА (2 години)

Мета: Розкриття теоретичних принципів та аналізу кейнсіанських та класичних моделей сукупної пропозиції в довгостроковому та короткостроковому періодах. Вміння визначати та аналізувати чинники впливу на сукупний попит, розуміти причини виникнення шоків попиту та пропозиції, наслідків стабілізаційної політики. Формування знань щодо взаємозв'язків моделей «кейнсіанського хреста» і «хреста Маршалла».

Питання для обговорення:

1. Загальна макроекономічна рівновага: модель сукупного попиту і сукупної пропозиції (модель AD-AS, або «хреста Маршалла»). Сукупний попит і фактори, що його визначають. Сукупна пропозиція: класична і кейнсіанська моделі.
 2. Короткострокова та довгострокова макроекономічна рівновага. Шоки попиту і пропозиції. Стабілізаційна політика. Модель Хікса-Хансена для ринку товарів та платних послуг.
 3. Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції і повна зайнятість ресурсів. Фактичні і заплановані витрати. Модель макроекономічної рівноваги Дж. М. Кейнса (модель «кейнсіанського хреста») та її варіанти. Чинники сукупного попиту у кейнсіанській моделі та рівень запланованих витрат.
 4. Проблеми емпіричних обрахунків ВВП-розриву.
 5. Коливання рівноважного рівня випуску навколо економічного потенціалу. Мультиплікатор автономних витрат. Рецесійний та інфляційний розриви. Парадокс ощадливості. Взаємозв'язок моделей «кейнсіанського хреста» і «хреста Маршалла».
 6. Макроекономічна рівновага на товарному і грошовому ринках. Модель IS- LM (модель Дж. Гікса). Взаємозв'язок моделей AD-AS і IS-LM. Криві IS і LM, їх нахил та зміщення. Основні змінні і тотожності в моделі IS-LM. Рівновага в моделі IS-LM.
- Презентація впливу зростання бюджетного дефіциту та емісії на обсяг виробництва; вплив зростання державних видатків та податків на ВВП в Україні. Дискусійне обговорення моделі економіки України у перехідний період; поняття інвестиційної пастки.

Література: 4, 9, 12, 15, 22, 26.

Практичне заняття 8

Тема 6. ЕКОНОМІЧНА ДИНАМІКА ТА ЗРОСТАННЯ (2 години)

Мета: Формування знань щодо змісту, джерел, чинників і типів економічного зростання, розкриття принципів побудови та аналізу моделей економічного зростання.

Питання для обговорення:

1. Економічне зростання як форма макроекономічної динаміки. Джерела, чинники і типи економічного зростання. Показники вимірювання економічного зростання
 2. Виробничі функції як неокласичні моделі економічного зростання. Рівноважне зростання без технічного прогресу: неокласичні моделі та посткейнсіанські моделі.
 3. Кейнсіанська модель економічного зростання. Некейнсіанські моделі економічного зростання О.Домара, Р.Гаррода і Дж.Гікса
 4. Модель Рамсея-Касс-Купмана. Модель реального бізнес-циклу Даймонда.
 5. Моделі ендегенного та екзогенного зростання. Модель зростання з людським капіталом П.Ромера.
 6. Модель Бланкарта-Ярі. Модель Даймонда-Самуельсона.
- Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних з фазами економічного циклу; кількісна оцінка зростання потенційного обсягу виробництва і потенційного ВВП на душу населення протягом наступного десятиліття. Практичні завдання щодо темпів зростання ВВП на душу населення; абсолютну величину приросту ВВП; темпи економічного зростання.

Література: 6, 11, 15, 21, 23, 28.

Змістовий модуль II. НОРМАТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА

Практичне заняття 9

Тема 7. ДЕРЖАВА ЯК ІНСТИТУЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ (2 години)

Мета: Розкрити вплив держави на діяльність суб'єктів господарювання та ринкову кон'юнктуру з метою забезпечення нормальних умов функціонування ринкового механізму; визначити процес, до якого належить процедура розробки економічної політики, обґрунтування її положень, вибір засобів та методів її проведення; обґрунтувати регулятивні функції держави та ринку, що залежать від рівня розвитку продуктивних сил країни, її політичної орієнтації, соціальної структури, національних особливостей.

Питання для обговорення:

1. Зміна ролі держави в ринковій економіці. Сучасні економічні функції держави. Державні економічні регулятори. Правове, адміністративне і економічне регулювання економіки. Співвідношення економічного та адміністративного регулювання.
2. Суть, напрями і форми економічної політики держави. Цілі економічної політики та їх суперечлива єдність.
3. Економічне зростання як пріоритетна ціль державного макроекономічного регулювання. Макроекономічна стабілізація як основа здійснення макрополітики.
4. Суть та завдання стабілізаційної політики. Макроекономічні аспекти стабілізаційної політики держави.

Презентація: моделі економічного кругообігу за участі уряду країни; основні види податків, зборів і платежів. Практичні завдання щодо визначення розміру податків для зростання ВВП при різній граничній схильності до споживання.

Література: 4, 9, 12, 15, 22, 26.

Практичне заняття 10

Тема 8. ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ (2 години)

Мета: Формування знань про суть, цілі та інструменти фіскальної макроекономічної політики, розкриття особливостей формування державного бюджету, розвиток навичок аналізу причин стійкого бюджетного дефіциту та зростаючого державного боргу та їх впливу на національну економіку.

Питання для обговорення:

1. Суть, короткострокові і довгострокові цілі та інструменти фіскальної (бюджетно-податкової) політики. Державний бюджет та його доходи.
2. Бюджетне обмеження уряду. Податки і податкові ставки. Крива Лаффера. Податковий мультиплікатор.
3. Видатки держави. Мультиплікатор державних витрат. Мультиплікатор збалансованого бюджету.
4. Дискреційна і недискреційна фіскальна політика. Дефіцит державного бюджету і державний борг. Рікардіанська теорія державного боргу. Теорія бюджетних обмежень.
5. Суть та види державного боргу і бюджетного дефіциту. Основні причини стійкого бюджетного дефіциту і зростання державного боргу.
6. Вплив дефіциту бюджету і державного боргу на національну економіку. Управління бюджетним дефіцитом. Стабілізація державного боргу.

Практичні завдання щодо визначення: мультиплікатора збалансованого бюджету; циклічне бюджетне сальдо. Практичні завдання щодо визначення: сальдо бюджету; величину структурного дефіциту бюджету; циклічного дефіциту держбюджету.

Література: 6, 7, 13, 15, 18, 26.

Практичне заняття 11

Тема 9. МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ (2 години)

Мета: Розвиток розуміння структурних складових грошово-кредитної системи, формування знань про цілі та методи монетарної політики, здобуття навичок щодо аналізу інструментарію монетарної політики та функціонування трансмісійного механізму монетарної політики. Розкриття особливостей функціонування кредитного ринку.

Питання для обговорення:

1. Грошово-кредитна система, її зміст, будова, об'єкти і суб'єкти. Центральний банк, комерційні банки і небанківські кредитні установи.
 2. Зміст, цілі, методи та інструменти монетарної (грошово-кредитної) політики. Мікроаналіз монетарних режимів. Функція реакції Центрального банку.
 3. Класична і кейнсіанська теорії попиту на гроші. Моделі пропозиції грошей.
 4. Грошовий мультиплікатор. Рівновага грошового ринку.
 5. Опосередковані засоби грошово-кредитної політики. Передавальний механізм та ефективність монетарної політики.
 6. Особливості функціонування кредитного ринку в забезпеченні протікання монетарних процесів (теорія фінансового акселератора, теорія асиметрії інформації).
- Презентація: значення і ролі антиінфляційної політики для розвитку економіки; роль трансмісійного механізму і його складові; значення політики «дорогих грошей» Практичні завдання: визначення грошового мультиплікатора; рівноважного обсягу ЧНП на основі кривої інвестицій; граничну схильність до заощадження.

Література: 6, 7, 10, 13, 15, 18.

Практичне заняття 12

Тема 10. ВИБІР МОДЕЛЕЙ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ (2 години)

Мета: Сформувати знання щодо структури валютного ринку та факторів формування валютного курсу. Розкрити особливості впливу макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу та стан платіжного балансу

Питання для обговорення:

1. Фіскальна (бюджетно-податкова) і монетарна (грошово-кредитна) політика у класичній та кейнсіанських моделях. Цільові показники та інструменти. Лінійна модель Тінбергена.
2. Проблеми здійснення стабілізаційної політики. Активна і пасивна політика. Політика твердого курсу і похідна макроекономічна політика. Можливі варіанти фіскальної і монетарної політики.
3. Суперечливість цілей макроекономічного регулювання і проблема координації бюджетно-податкової і грошово-кредитної політики держави. Соціальні гарантії та система соціального захисту.

Презентація: особливості проведення монетарної економічної політики; фіскальної економічної політики; стабілізаційна економічна політика.

Література: 5, 13, 15, 18, 20, 24.

Практичне заняття 13

Тема 11. РОЛЬ ФОНДОВОГО РИНКУ У МАКРОЕКОНОМІЦІ (2 години)

Мета: Ознайомити студентів з функціями фондового ринку та його впливом на макроекономічні процеси. Розвинути здатність аналізувати взаємозв'язок фондового ринку з іншими макроекономічними показниками. Оцінити роль держави в регулюванні та розвитку фондового ринку.

Питання для обговорення:

1. Пояснення функцій фондового ринку: мобілізація капіталу, перерозподіл ресурсів, забезпечення ліквідності, формування цін, інвестиції та заощадження.
2. Аналіз впливу фондового ринку на макроекономіку.

3. Взаємозв'язок фондового ринку та інших макроекономічних показників.
4. Виникнення загроз та мінімізація ризиків на фондовому ринку.
5. Роль держави у функціонуванні фондового ринку.

Практичні завдання: студенти працюють в групах і розглядають конкретні приклади з практики:

- як зміни на фондовому ринку можуть впливати на споживчі витрати, інвестиції, валютні курси та інші макроекономічні показники;
- приклади з реальних ринків (наприклад, криза 2008 року, вплив пандемії на фондові ринки 2020 року);
- кожен студент чи група студентів повинні представити на прикладі, як зміни на фондовому ринку можуть вплинути на реальні показники економіки;
- студенти аналізують різні моделі регулювання фондових ринків у різних країнах (наприклад, США, Європейський Союз, Україна)

Література: 1, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15.

Практичне заняття 14

Тема 12. МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА (2 години)

Мета: Сформуванати знання щодо теоретичних основ та сутності міжнародної торгівлі, вміння аналізувати інструментарій та наслідки зовнішньоекономічної політики. Розвинути теоретичні уявлення про вплив міжнародної торгівлі на реальний і фінансовий сектори національної економіки.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні засади мікроаналізу міжнародної торгівлі. Зовнішньоторгівельний мультиплікатор.
2. Вплив міжнародної торгівлі на динаміку ВВП та розподіл доходів. Рівноважний рівень світових цін і вигоди від зовнішньої торгівлі.
3. Економічні наслідки запровадження мита та квот. Причини «вибіркової» протекціоністської політики і загальні тенденції до лібералізації міжнародної торгівлі.

Дискусійне обговорення: оцінка показників активності країни на світовому ринку; політика протекціонізму; політика лібералізму.

Література: 11, 13, 15, 18, 21, 24.

Практичне заняття 15

Тема 13. КОНЦЕПЦІЯ ВІДКРИТОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ (2 години)

Мета: Сформуванати знання щодо структури валютного ринку та факторів формування валютного курсу. Розкрити особливості впливу макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу та стан платіжного балансу.

Питання для обговорення:

1. Поняття відкритої економіки. Взаємозв'язок між чистим експортом і чистими інвестиціями. Модель відкритої економіки Мандела-Флемінга.
2. Валютний ринок і валютні курси. Системи гнучких і фіксованих валютних курсів: порівняльна ефективність.
3. Співвідношення номінального і реального валютного курсу у короткостроковому та довгостроковому макроекономічних періодах.
4. Вплив макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу. Паритет купівельної спроможності. Модель Баласи-Самуельсона.
5. Платіжний баланс країни, його структура і значення. Торговий баланс, баланс поточних операцій і баланс руху капіталу.
6. Взаємозв'язок рахунків платіжного балансу. Вплив макроекономічної політики на стан платіжного балансу. Дефіцит і криза платіжного балансу. Дефіцит

платіжного балансу і державний борг.

7. Взаємозв'язок внутрішнього і зовнішнього державного боргу. Ефективність та доцільність зовнішніх запозичень.

8. Обмінний курс: номінальний і реальний. Котирування валюти. Попит і пропозиція на валютному ринку.

9. Взаємозв'язок зовнішньої торгівлі, валютних курсів і платіжного балансу.

Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних з розміщенням прямих іноземних інвестицій; визначення показника чистого експорту у рівноважній економіці країни. Практичні завдання щодо визначення витрат ВВП під впливом імпорту та зміна ВВП при цьому; як змінюються чисті втрати суспільства від введення імпортного мита.

Література: 5, 13, 15, 18, 20, 24.

6. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА» - 8 (ДЕННА Ф.Н.)

Мета тренінгу з дисципліни «Макроекономіка» – сформувати у майбутніх фахівців повне і цілісне уявлення про майбутню професійну діяльність і особистість професіонала; розвивати адекватне розуміння самого себе як майбутнього професіонала і зміцнити професійну самооцінку; сформувати чітке уявлення про професійне майбутнє, оптимізувати життєві плани студентів; сприяти усвідомленню студентами своїх особистісних особливостей і творчих можливостей.

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Макроекономіка»;

- розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття.

3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань кожним студентом з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

4. Підведення підсумків. Обговорюється результати виконаних завдань. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

1. Основні макроекономічні показники: ВВП, інфляція, безробіття.
2. Економічне зростання та його фактори.
3. Безробіття: типи, причини та наслідки.
4. Інфляція: види, причини, наслідки та методи боротьби.
5. Монетарна політика: цілі, інструменти, ефекти.
6. Фіскальна політика: державні витрати, податки та їхній вплив на економіку.
7. Державний борг: причини, наслідки та управління.
8. Ринок праці та його регулювання.
9. Споживання та заощадження в економіці.
10. Інвестиції та їхній вплив на економічний розвиток.
11. Кругообіг доходів та витрат в економіці.
12. Міжнародна торгівля та її вплив на макроекономічні показники.
13. Рівновага на товарних і фінансових ринках (модель IS-LM).

14. Валютний курс і його регулювання.
15. Моделі економічних циклів: причини підйомів та спадів в економіці.
16. Роль центрального банку в управлінні економікою.
17. Макроекономічні наслідки глобалізації.
18. Зовнішній борг та платіжний баланс країни.
19. Стабілізаційна політика: інструменти та наслідки.
20. Ринок капіталу і його роль у розвитку економіки.
21. Економічна нерівність: причини та наслідки.
22. Проблеми макроекономічного регулювання в умовах рецесії.
23. Бюджетний дефіцит і методи його фінансування.
24. Фінансові кризи та їх вплив на макроекономіку.
25. Як фондовий ринок може відображати внутрішні та зовнішні економічні шоки.
26. Як регулювання фондового ринку може сприяти стабільності національної економіки?
27. Структурна безробіття та адаптація ринку праці.
28. Макроекономічна стабільність у країнах з перехідною економікою.
29. Фінансові ринки та їх взаємозв'язок з реальним сектором економіки.
30. Економічні наслідки демографічних змін.

Виконання завдань у формі есе та презентацій під час тренінгу оцінюються у 100 балів.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів над проблемами макроекономіки полягає в опрацюванні навчальних тем через конспект лекцій та навчальну літературу, самостійному вивченні тих розділів, які для цього визначені, виконанні домашніх завдань та рефератів. Під час самостійної роботи над предметом студенти готуються до проблемних лекцій, практичних занять, консультацій, працюють у бібліотеках, Інтернеті тощо, готують виступи з реферативними повідомленнями на семінарських (практичних) заняттях, самостійно виконують теоретичні та практичні завдання, здобувають навички роботи над тестами у відповідності з планами занять та індивідуальними завданнями, ведуть макроекономічний словник.

№п/п	Тематика
1.	Національна економіка та її структура.
2.	Поняття економічної системи та її типів. Суб'єкти економічної системи.
3.	Об'єкт, предмет, функції і завдання макроекономіки. Методи макроекономічних досліджень.
4.	Макроекономічні показники. Екзогенні та ендогенні змінні. Запаси і потоки в національній економіці. Основні макроекономічні складності.
5.	Макроекономічні моделі кругових потоків ресурсів, продукту, витрат і доходів.
6.	Теоретичні засади та принципи побудови системи національних рахунків. Зміст та значення системи національних рахунків для макроекономічного аналізу.
7.	Валовий внутрішній продукт (ВВП): методологія і методика його обчислення.
8.	Показники доходу нації. Валовий і чистий національний дохід. Розподіл і перерозподіл національного доходу. Національне багатство.
9.	Номинальні і реальні макроекономічні показники. Економічні індекси і дефлятор ВВП. Рівень зайнятості і цін.
10.	Складності підрахунку показників національного виробництва і доходу.
11.	Новітні макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки.
12.	Споживання і заощадження, їх суть і вимір. Інструментарій аналізу споживання і заощадження. Функції споживання і заощадження.

13.	Теорія життєвого циклу. Функція споживання у моделі життєвого циклу.
14.	Монетарна теорія споживання. Гіпотеза життєвого і постійного доходу. Теорія поведінки споживача М. Фрідмена.
15.	Суть та аналіз інвестицій. Неокласична і кейнсіанська моделі інвестицій. Автономні та індукційовані інвестиції.
16.	Мультиплікаційний ефект інвестицій. Гранична схильність до споживання і гранична схильність до заощаджень.
17.	Акселератор інвестицій. Інвестиції в основні активи, житло та виробничі запаси. Модель акселератора запасів.
18.	Поняття макроекономічної нестабільності та її чинників.
19.	Економічна циклічність як чинник макроекономічної нестабільності. Економічні цикли, їх види і стадії (фази). Економічна циклічність і динаміка основних макроекономічних показників.
20.	Механізм макроекономічної циклічності. Інвестиційна модель циклічного розвитку та її варіанти. Поняття безробіття та зайнятості. Причини існування безробіття.
21.	Форми безробіття і природне безробіття. Повна і неповна зайнятість в національній економіці. Закон А.Оукена. Регулювання рівня безробіття.
22.	Сутність інфляції, її причини, форми, види і типи. Вимір рівня інфляції. Економічні і соціальні наслідки інфляції. Інфляційні очікування.
23.	Криві Філіпса. Взаємозв'язок інфляції та безробіття у короткостроковому і довгостроковому періодах. Антиінфляційна політика держави. Дефляція та її вплив на національну економіку.
24.	Загальна макроекономічна рівновага: модель сукупного попиту і сукупної пропозиції (модель AD-AS, або «хреста Маршалла»).
25.	Сукупний попит і фактори, що його визначають. Сукупна пропозиція: класична і кейнсіанська моделі.
26.	Короткострокова та довгострокова макроекономічна рівновага. Шоки попиту і пропозиції. Стабілізаційна політика.
27.	Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції і повна зайнятість ресурсів. Фактичні і заплановані витрати.
28.	Модель макроекономічної рівноваги Дж. М. Кейнса (модель «кейнсіанського хвоста») та її варіанти. Чинники сукупного попиту у кейнсіанській моделі та рівень запланованих витрат.
29.	Коливання рівноважного рівня випуску навколо економічного потенціалу. Мультиплікатор автономних витрат. Рецесійний та інфляційний розриви. Парадокс ощадливості.
30.	Взаємозв'язок моделей «кейнсіанського хреста» і «хреста Маршалла». Макроекономічна рівновага на товарному і грошовому ринках. Модель IS-LM (модель Дж. Гікса). Криві IS і LM, їх нахил та зміщення.
31.	Основні змінні і тотожності в моделі IS-LM. Рівновага в моделі IS-LM. Взаємозв'язок моделей AD-AS і IS-LM.
32.	Поняття макроекономічної динаміки, її спрямованості, показників і критеріїв. Поняття макроекономічної стагнації.
33.	Зміст, джерела, чинники і типи економічного зростання.
34.	Виробничі функції як неокласичні моделі економічного зростання. Економічний зміст виробничих функцій Кобба-Дугласа і Кобба-Дугласа-Тінбергена.
35.	Моделі економічного зростання Р. Солоу і Н. Калдора.
36.	Кейнсіанська і неокейнсіанські моделі економічного зростання.
37.	Зміна ролі держави в ринковій економіці. Сучасні економічні функції держави.
38.	Державні економічні регулятори. Правове, адміністративне і економічне регулювання економіки. Співвідношення економічного та адміністративного регулювання.
39.	Суть, короткострокові і довгострокові цілі та інструменти фіскальної (бюджетно-податкової) політики. Дискреційна і недискреційна фіскальна політика.
40.	Державний бюджет та його доходи. Податки і податкові ставки. Крива Лаффера.
41.	Яким чином фондовий ринок може впливати на макроекономічну політику країни?
42.	Які основні виклики постають перед державою у зв'язку з функціонуванням фондового ринку?
43.	Видатки держави. Мультиплікатор державних витрат. Мультиплікатор збалансованого бюджету.
44.	Дефіцит державного бюджету і державний борг. Суть та види державного боргу і бюджетного дефіциту.
45.	Основні причини стійкого бюджетного дефіциту і зростання державного боргу. Вплив дефіциту

46.	бюджету і державного боргу на національну економіку. Управління бюджетним дефіцитом.
47.	Грошово-кредитна система, її зміст, будова, об'єкти і суб'єкти. Центральний банк, комерційні банки і небанківські кредитні установи. Зміст, цілі, методи та інструменти монетарної (грошово-кредитної) політики.

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

- 80% - підготовка презентації;
- 20% - захист презентації.

Обговорюються результати виконання завдань. Обмін думками з питань, які виносились на самостійну роботу.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Макроекономіка» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів тренінгу;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Макроекономіка» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5 %	15 %	40 %
Поточне опитування	Модульний контроль	Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по темах 1 -6	Рубіжна контрольна робота по темах 1-6. 1. Теоретичні питання (2 питання – макс. по 25 балів). 2. Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів 3. Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по темах 7 -13	Підсумкова контрольна робота по темах 7-13. 1. Теоретичні питання (2 питання – макс. по 25 балів). 2. Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів 3. Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється практичне завдання – макс. 100 балів	Сукупність питомої ваги кожної складової: 1. Підготовка презентації – 80%. 2. Захист презентації – 20%.	1. Тестові завдання (10 тестів по 4 бали за тест) – макс. 40 балів. 2. Задача – макс. 40 балів. 2. Теоретичне питання – макс. 20 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60–64	незадовільно	E (достатньо)
35–59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-13
2.	Проекційний екран	1-13
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-13
4.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-13
5.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-13
6.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-13
7.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. д.)	1-13

Література

основна:

1. Журнал «Інвестиції: практика та досвід». Архів номерів. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/issue/archive>
2. Журнал «Казна України». Державна казначейська служба України. Київ: Державне казначейство України. Архів номерів: 2011-2023pp. URL: <https://catalog.lounb.org.ua/bib/425234>
3. Козакова О.М. Макроекономіка: підручник. О.М. Козакова, Е.М. Забарна; М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон: Олді-плюс, 2019. 427с. URL: http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/9133/2/Книга_Підручник_Макроекономіка_Козакова_О.М._2018.pdf
4. Лисюк В.С. Макроекономіка: практикум: навч. Посібник. В.С. Лисюк, Т.П. Лисюк; Рівнен. ін-т слов'янознавства Київ. славіст. ун-ту. 2-ге вид., стар. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 353, [1] с.: іл., табл. Бібліогр.: с. 352-353. (Вища освіта в Україні). ISBN 978-966-418-215-4
5. Макаренко М. І. Макроекономіка: підручник. М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. 2-ге вид., переробл. Суми: Сумський державний університет, 2021. 307 с. ISBN 978-966-657-880-1. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=9C6B264DC3B79BA33B946B6F190536EB>
6. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. [Електронний ресурс]. Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. К.: КНЕУ, 2019. 200 с. URL: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/
7. Макроекономіка: Економічна теорія: Навч. Посібник. Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. І. Фролов, О. Ю. Александрова. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 163 с., рис. 26, табл. 3. ISBN 978-617-654-116-5. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2170/1/Навчальний%20посібник.pdf>
8. Макроекономіка: навчальний посібник. Електронний ресурс. А.О. Задоя, Ю.Є. Петруня. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с. ISBN 978-966-434-536-8. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/5153/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%B2%D0%B8%D0%B4%20%281%29.pdf>
9. Міжнародна макроекономіка: навч. посібник для студентів ВНЗ. Козак Ю.Г. та ін.; за ред. Козака Ю.Г., Пахомова Ю.М., Логвінової Н.С. Вид. 3-тє, перероб. та допов. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 399, [1] с.: іл., табл. Авт. зазнач. на звороті тит. арк.

Бібліогр.: с. 391-399. ISBN 978-611-01-0264-3. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/1544>

10. Монетарні важелі стимулювання розвитку економіки України: глобальні виміри та національні інтереси: монографія. Ю. М. Галицька, О. В. Дзюблюк, Ж. М. Довгань та ін.; за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 300 с.

11. Науковий журнал «Вісник Економіки». Архів номерів. URL: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/issue/archive/3>

12. Науковий журнал «Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право». Архів номерів. URL: <https://journals.knute.edu.ua/foreign-trade/issue/archive>

13. Науково-практичний журнал «Економіка та держава». Архів номерів. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/economy/issue/archive>

14. Основи економічної теорії: навч. посіб. Ю. Г. Козак, С. С. Шаповал, О. С. Кіро та ін.; за ред. Ю. Г. Козака, С. С. Шаповал. К.: ЦУЛ, 2021. 264 с.

додаткова:

15. Андрушків Р. Ю. Основні структурні та функціональні відмінності між цифровою та традиційною економічними моделями. II Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційні підходи до розвитку технологій та економіки». Innovation and science. Закарпатський навчально-науковий центр ЗУНУ, 08 червня 2025 р. Свалява, ЗУНУ, 2025. С. 54-58.

16. Андрушків Р. Ю. Роль диверсифікованих інвестиції у боротьбі з інфляцією. Modeling the development of the economic systems, (1), 2025. С. 240–248. <https://doi.org/10.31891/mdes/2025-15-32>

17. Андрушків Р. Ю. Роль держави у забезпечення соціальної безпеки населення. Формування адаптивних стратегій розвитку України»: моногр. за ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2025. С. 161-186.

18. Андрушків Р. Ю. Особливості забезпечення макроекономічної стабільності в сучасних умовах. Russia-Ukraine War: Consequences for the World: Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Internet Conference, January 30-31, 2025. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, P. 32-33. ISBN 978-617-8293-40-6

19. Андрушків Р. Ю. Вплив розвитку державних інституцій на макроекономічну стабільність. Міжнародна науково-практична конференція «Наукова спадщина Михайла Туган-Барановського як концептуальне підґрунтя суспільного розвитку». ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», 29 січня 2025 р., Київ, 2025. С. 108-111.

20. Andrushkiv R., Kolisnichenko N., Voronov O., Kosteniuk N., Khristin R., Byra I. Optimization of Financial Resources of Territorial Communities: A Methodological Approach to Responding to Modern Risks in State Management. Financial And Credit Activity: Problems Of Theory And Practice. 2024. Vol. 5 No. 58 (2024). Pp. 436-445. (SCOPUS) DOI: <https://fkdn.net.ua/index.php/fkd/article/view/4561/4218>

21. Andrushkiv R., Boikivska G., Yemanov V., Nahirna M., Mirko N. Planning for Ensuring the Security of Sustainable Development of the Socio-Economic System in the Context of the Importance of the Knowledge Economy. International Journal of Sustainable Development and Planning, Vol. 18, No. 4, April 2023. Pp. 1283-1288. (SCOPUS) DOI: <https://doi.org/10.18280/ijstdp.180433>

22. Andrushkiv R., Boikivska G., Mokhonko G., Lytvynova L., Guk O. Modern Technologies of Personnel Management in the Conditions of Digital Economy Development. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.22 No.2, February 2022. Pp. 283–289. (WOS) DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.2.35>

23. Sylkin, O., Bosak, I., Homolska, V., Okhrimenko, I., & Andrushkiv, R. Intensification of Management of Economic Security of the Enterprise in the Post-Pandemic Space. Postmodern Openings, 2021, Volume 12, Issue 1Sup1. Pp: 302–312. (WOS) URL: <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/po/article/view/3206/3002>

24. Conrad, C. A. (2022). Applied Macroeconomics: A Practical Introduction. Springer Nature. URL: <https://www.springerprofessional.de/en/applied-macroeconomics/23644306>

25. Hagen, T., Klüh, U., Sauer S. (2022). Makroökonomie. Das Übungsbuch. München: Pearson. URL: <https://elibrary.pearson.de/book/99.150005/9783863267988>
26. Krugman, P.R. and Wells, R. (2021). Macroeconomics (6th ed.). New York: Macmillan Learning. URL: <https://studyroombd.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/08/macroeconomics-krugman-wells.pdf>
27. Mankiw, N.G. (2022). Macroeconomics (11th ed.). New York: Worth Publishers, Macmillan Learning. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/mankiw_macro_economics.pdf
28. Romer, D. (2019). Advanced Macroeconomics (5th ed.). New York: McGraw-Hill Education. URL: https://www.academia.edu/55272390/Advanced_Macroeconomics_David_Romer

Інформаційні ресурси

1. Держстат. URL: <https://stat.gov.ua/>
2. Електронний формат наукових журналів. URL: <https://openscience.in.ua/> –
3. Інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
4. Національний Банк України. URL: <https://bank.gov.ua/> - сайт НБУ
5. Національний Інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>
6. Незалежна асоціація банків України. URL: <https://nabu.ua/>
7. Незалежна інвестиційна група ІКУ. URL: <https://icu.ua/>
8. Офіційний сайт ЄС. URL: <https://european-union.europa.eu/>
9. Портал новин CNN. URL: <https://edition.cnn.com/>
10. Центру економічної стратегії. URL: <https://ces.org.ua/>